

## Het Vrije Licht

Licht is een wonderlijk fenomeen dat de mensheid al eeuwig bezighoudt. Zonder licht geen leven, geen zicht, geen perspectief. Licht in de duisternis is de uitdrukking voor hoop, voor het uitzicht op betere tijden. Licht als baken om in het donker aan te geven waar je bent. Niet voor niets vroeg Goethe op zijn sterfbed om “meer licht”.

Mensen leven met het licht. Een zonnige dag maakt vrolijk en je voelt je letterlijk lichter dan wanneer een zwaar pak wolken het zicht op de zon ontnemt en op je drukt. De belangrijkste lichtbron, de zon, is er voor iedereen elke dag. Het zonlicht doet zijn werk en we vinden het zo gewoon, dat we het nauwelijks meer opmerken. Ook zonder de zon hebben mensen lichtbronnen gevonden. Lichtfakkels met vuur, olie olielampen en elektriciteit passen in die zoektocht. Licht is bijzonder en zo gewoon. Het licht is overal. Dag en nacht. Licht is weerloos en krachtig tegelijkertijd. Dat is fascinerend.

Het is daarom niet zo verwonderlijk dat wij een duurzame Led-lichtinstallatie als symbool voor het Vrije Licht genomen hebben. De kleuren blauw en amber staan voor dag en nacht. Dat wij hiervoor de historische kraan van de voormalige NDSM werf als locatie genomen hebben heeft te maken met de bijzondere relatie die wij met deze plek aan het IJ in Amsterdam-Noord hebben.

Op een rafelig, ruw en rommelig terrein, dat na de teloorgang van de scheepswerven in Amsterdam-Noord, nog meer in verval kwam is de afgelopen 10 jaar een transformatie aan de gang. Begonnen met ‘Noord Lonkt’ in 1998 als interactief proces om tot een nieuwe multifunctionele invulling van dit terrein te komen, hebben creatieve ondernemers en kunstenaars er sindsdien voor gezorgd dat de naargeestige sfeer op dit terrein omgevormd is naar een stimulerend, energiek en kunstzinnig klimaat. De ruigheid is het decor geworden van nieuwe bedrijvigheid, van een jonge cultuur, van kleurrijke feesten en skatende acrobaten. Ponten meren af- en aan met vrijzinnige mensen die hier de ruigheid tot broedplaats verheven hebben.

In al dit gebruik staat een historische kraan, een rijksmonument, als een baken. De kraan beweegt met de wind mee. Een onmiskenbaar herkenningspunt voor het NDSM terrein. Tevens een verbindingsteken tussen de industriële geschiedenis met z’n grote schepen die hier afmeerden om gerepareerd te worden op de hellingen en het huidige Amsterdam van de 21e eeuw met z’n nieuwe bestemmingen voor industrieel erfgoed. De kraan is overdag vrijwel overal te zien vanaf het IJ, maar ook verder in de stad, van Noord tot Zuid en van West tot Oost is de kraan vanaf een zekere hoogte op grote afstand te zien. Maar ’s avonds is het donker en verdween de kraan tot voor kort in de nacht.

Met het Vrije Licht hebben we in september 2008 de kraan de rol van baken gegeven wanneer het donker wordt. Laten we zien hoe mooi een ruw, rafelig gebied kan zijn. Maken we ruwheid tot schoonheid. Benadrukken we de overgang van vroeger naar nu met licht dat als een sieraad op de kraan prijkt. Schitterend blauw en warm amber licht straalt over het water van het IJ de stad tegemoet. Telkens anders fonkelend als een diamant bij helder weer en bijna mysterieus bij mist. Een nieuwe ster in de stad.



Er is nog meer te zeggen over het Vrije Licht. Natuurlijk hebben we gezorgd dat het duurzaam en energiezuinig is. We hebben voor het Vrije Licht gekozen om op een sympathieke manier aandacht te vragen voor het belang van de vrije publieke ruimte. Voor de toegang tot het water op het NDSM terrein, voor de vrije publieke ruimte om te genieten van het zicht op het IJ en op die prachtige stad Amsterdam. Met het Vrije Licht laten we zien dat elk deel van de stad, hoe ruig ook, tot eigentijdse schoonheid kan komen en dat daar in alle vrijheid door iedereen te laten van genoten kan worden. Dag en Nacht. Het Vrije Licht.

Annemieke Roobeek, MeetingMoreMinds, december 2008

Foto Vrije Licht: Bart Stuart, kunstenaar en voorzitter van Stichting De Toekomst, NDSM werf.

